

קונטרס

ל"ג בעומר

מכתב הרבי הרי"צ
אודות החובה לעסוק בעבודת הפצת היהדות
ומאמר ד"ה 'ואהבת' ל"ג בעומר ה'תש"א
הוצאה מיוחדת ל"ג בעומר ה'תשע"ט

מפתח

מכתב אדמו"ר הריי"צ לתלמידי התמימים..... 3

מאמר ד"ה ואהבת ל"ג בעומר תש"א..... 5

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13. N. Y.
SLOCUM 9-2919

זוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה. ל"ג בעומר תש"ט.
ברוקלין.

אל תלמידי התמימים.
ד' עליהם יחיו.

שלום וברכה!

הנה זה כבר אשר עוררתי את רבים מכם. על החובה והמצות המוטלת על כל אחד מכם. לבקר את הערים. העיירות הקטנות ומושבי הכפרים. לעוררם על שמירת היהדות והחינוך הטוב. ולהפיץ שם בהשתדלות יתירה. ספרי קריאה ולימוד שנערכו על טהרת הקדש.

וכעת תלמידי יקיריי. הנני לבקשכם "נוסף על הנ"ל" אשר כל אחד מכם יקבע זמנים גם לעבודת התעוררות בעניני יהדות בעיר מגורם. ולשוחח עם יחידים וברבים בדברים של קירוב ולעוררם על קיום המצות בכלל. וחינוך בניהם ובנותיהם יחיו בפרט.

ומזהיר אני מאד את כל אחד מכם. בל ינסה לפטור את עצמו אף מאחד משני סניפי העבודה הקדושה הזאת בטענות של שקר לאמר. כי אינו מוכשר לפעולות כאלו. כי חס הוא על ביטול זמני לימודו. או ע"י אחיזתו בתכסיסי קרירות של עמלק. בהשפילו בעיניו ובעיני אחרים. את ערכה של תעמולה כזאת.

וכבר מילתי אמורה בהתועדות ל"ג בעומר אשתקד. אשר זה המשתדל רק בטובת עצמו. ואינו רוצה לדעת אשר על כל אחד

בס"ד, ל"ג בעומר, תש"א

ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך, וארז"ל: בכל לבבך בשני יצרך ביצ"ט וביצה"ר שגם הנפש הבהמית יבא לאהבה, ודרש זה הוא ממה שנאמר לבבך שמורה על ב' לבבות, הלב דיצ"ט שהוא חלל הימני המלא רוח חיים, ולכן הנה מדותיו והמשכותיו הן לענינים רוחני' בלימוד התורה וקיום המצות, והלב דיצה"ר הוא חלל השמאלי המלא דם, ולכן הנה מדותיו והמשכותיו הן לענינים הגשמי', וכשאומר בכל לבבך הנה תי' בכל באה לרבות המילוי דלבבך שהב' לבבות הם על מילואן, מיט די גאנצע פולקייט פון די הערצער [=עם כל הימלאותי של הלבבות] והיינו שהלבבות ומילואן יבאו לאהבה לאלקות, וצ"ל איך אפשר שהנפש הבהמית שכל עניניו הם הדברים החומרים והגשמי' להיות נמשך אחריהם ברתיחה יבא לאהבה את הוי' ובמה אפשר להביאו לידי כך שיתעורר באהבה להוי' ומהו התועלת בזה דהלא לכאו' הנה"ב והיצה"ר שמבלבלים את האדם מעבודתו בעבודת הוי' הי' ראוי שכל העבודה תהי' לדחותם ולהעבירם וכשאומר בכל לבבך שגם המילוי דנה"ב שהוא היצה"ר גם אותו צריכים להביא שיאהב את הוי', והיינו דלא זו בלבד מה שצריכים לפעול בנה"ב שהוא בעל שכל רק ששכלו הוא שכל טבעי שגם הוא יבין השגה אלקית ויתפעל במדה טובה לפי אופן ההשגה ההיא אלא שצריכים לפעול גם בהיצה"ר שהוא המילוי דנה"ב שגם הוא יבא באהבה להוי', והמובן הוא דלאו דוקא במדת האה' אלא כן הוא בכל המדות, והיינו שהעבודה היא אשר השכל דנה"ב והמדות דיצה"ר יהפכו לאלקות שמכללות הענין מובן דלא זו בלבד דכאשר השכל דנה"ב מבין השכלה אלקי' מביא תועלת מרובה ויש בזה יתרון אלא שגם כאשר מהפך טבעו של היצה"ר יש בזה תועלת ויתרון, וצ"ל מהו התועלת והיתרון, והנה הרמב"ן פי' ואהבת

(1) ואהבת . . וארז"ל: דברים ו, ה. ברכות נד, א.

(2) חלל הימני: ראה בכ"ז תניא פ"ט. לקו"ת שה"ש כט, ב. לא, א.

(3) דנה"ב . . היצה"ר: ראה תו"א מקץ לח, ב. הערות לתניא ע' פא.

את ה"א בכל לבבך על דעת המדרש הלב הנזכר כאן הוא כח המתאווה, והראב"ע פ"י בכל לבבך הלב הוא הדעת והוא כינוי לרוח המשכלת. וצ"ל הלא דעת הוא אחד משלשה חלקי השכל המתיחסים אל המוח ואהבה היא מדה שבלב, ומוח ולב ה"ה חלוקים בענינם, והנה בתי' ואהבת יש ב' פירושים⁴ האחד הוא הבטחה דסופך לבא לידי אהבה והב' הוא ל' צווי דתאהב את הוי' בכל לבבך וכו' והקשה הרב המגיד ממעזריטש נ"ע⁵ הלא אה' היא מדה שבלב ועל מדה שבלב אינו שייך צווי דמי שיש לו המדה ישנה וכאשר אין לו לא יועיל הצווי, ותירץ⁶ שהצווי הוא על ההתבוננות, והקשה רבינו נ"ע דהגם שבהתבוננות שייך ענין הצווי אבל אינו מוכרח עדיין, ורז"ל אמרו דלעולם ילמד אדם במקום שלבו חפץ והו"ע השימת לב שהיא המביאה את ההתבוננות בדבר בפועל לפי ענין ההשגה.

ולהבין כ"ז יש להקדים תחלה משנת"ל⁷ שיש ב' מיני התבוננות, הא' התבוננות בההשגה והב' התבוננות בהמושג דענין ההשגה מה שמחבר המשיג והדבר המושג וההתחברות באה בכ' אופנים, הא' התרחבות שכל המשיג שתופס את עומק המושג והב' הלבשת המושג בדוגמאות ומשלים שיתקבל בהמשיג, וגדר ההתבוננות הוא גדר ההסתכלות, אמנם הנה בכדי שתהי' מדה מכוונת לפי ההשגה ההיא הוא ע"י שימת לב בהתבוננות.

(4) ב' פירושים: ראה תו"א ס"פ כי תשא.

(5) והקשה הרב המגיד: ראה ג"כ סד"ה שופר של ר"ה תרח"ץ.

(6) ותירץ: בס' שני המאורות (למהרי"א הלוי עפשטיין מהאמיל תלמיד רבנו הזקן) ח"ב ס"ב כתב וז"ל: "שמעתי פא"פ מאדמו"ר נ"ע בזה"ל כך קבלתי מהה"מ דמעזריטש וכך קבל הוא ז"ל מהבעש"ט שמצות ואהבת היא לתקוע מחשבתו ודעתו (ובל"א אמר בזה"ל מע זא"ל זיך אריין טאָן) בדברים המעוררים את האהבה ומה שיבא מזה אין זה מעיקר המצוה. והקשה כו' אבל אינו מוכרח כו' השימת לב: אולי הפי': דמהתבוננות אינו מוכרח שתבוא האהבה. והתירוץ שהוא ע"ד שארז"ל דלעולם ילמד כו' שהו"ע השימת לב, וכן צ"ל גם בהתבוננות זו ואז מוכרח כו'. — ראה סוף המאמר ובד"ה מצות אהבה (נדפס בהוספה לס' דרך מצותיך).

(7) משנת"ל: ד"ה וידעת היום — פסח שני, תש"א.

וביאור הענין הוא, דהנה ככל התבוננות שתהי' הן בהתבוננות דהשגה והן בהתבוננות בהמושג הנה בהכרח שיהי' שימת לב, דהשימת לב היא עיקרה של ההתבוננות ומביאה פעולתה, והגם דבעיקרו ויסודו שימת לב היא בהמשיג היינו שהדבר נוגע לו במאד, הן בדבר הטוב ומועיל והן בדבר הרע ומזיק הנה העיקר הוא מה שלו נוגע הדבר, אים אַליין איז דאָס נוגע, וואָס רירט אים זייער שטאַרק [=לו עצמו זה נוגע, זה נוגע לליבו חזק מאוד], היינו דלבד זאת שהדבר בעצמו הוא טוב ומועיל או הדבר בעצמו הוא רע ומזיק, הנה לבד זאת הנה לו לעצמו ביחוד הוא טוב ומועיל או לו לעצמו ביחוד הוא רע ומזיק. הנה בכל זה הרי צ"ל השימת לב גם על עצם הדבר ההוא בין טוב ובין רע, והנה עם היות דטוב ורע של הדבר בעצם ומה שהדבר הוא טוב או רע לו ביחוד הם שני ענינים מיוחדים דלבד זאת שיכול להיות דבר שלעצמו הוא לא טוב ולו ביחוד הדבר טוב, וכמו מוסר אב ואם ותוכחת אוהב נאמן שהדבר בעצמו הוא לא טוב, דכל דבר תוכחה בא ברוגז ודין וכמו דברי התוכחות אבל לו הוא טוב ומועיל, או שהדבר בעצמו טוב ולו ביחוד הוא רע וכמו המעלים עין מבעל מדות רעות ומקרבו בדברי חכמה ודברי אהבה, שהדבר בעצמו שמעלים עין מחסרונו של זולתו הוא טוב אבל לו ביחוד הוא רע ומזיק שנשאר בעל מום רוחני, דאז הנה השימת לב הם שני ענינים מיוחדים והפכים אלא גם כאשר הטוב או הרע מתאימים היינו דזה שהוא טוב ומועיל הוא טובתו גם ביחוד, וגם מה שהוא רע ומזיק הוא גם רעתו ביחוד הנה גם אז הרי השימת לב בעצם הדבר והשימת לב שלו ביחוד נוגע הדבר הם שני ענינים מיוחדים, דבשום אופן א"א שישתוו השימת לב בדבר שחוץ לעצמו לשימת לב בדבר שנוגע לו ביחוד, וההבדל הכללי בין שימת לב בדבר הטוב ומועיל בכלל לשימת לב בדבר הטוב ומועיל לו ביחוד הוא, דבשימת לב בדבר הטוב ומועיל הנה יחפוץ בהדבר ההוא, ולפעמים גם ישתוקק אליו, ובדבר הטוב ומועיל לו ביחוד הנה לא זו בלבד אשר יחפוץ וישתוקק אל הדבר ההוא אלא יהי' לו געגועים פנימי' ועצמי' אל הדבר ההוא ולא ינוח ולא ישקוט עד אשר ישיג את הדבר הטוב ומועיל לו ביחוד ולא יכבד עליו במאומה מלהשיג הדבר הטוב ומועיל הנוגע לו

ביחוד ובן בהבדלה וזהירות מדבר הרע ומזיק, א"כ ה"ה ב' אופנים שימת לב, הא' השימת לב בעצם הדבר ההוא והב' השימת לב בהנוגע לו ביחוד, בכל זה הנה השני דרגות שימת לב הם מתאחדים, והיינו שהם שניהם כלולים זב"ז, דבשעת שימת לבו בטוב הדבר או בהיפוכו בעצם הדבר ההוא נרגש אצלו גם טובו ורעתו בהנוגע לו ביחוד רק שהוא בהעלם, דהשני אופני שימת לב אינם בדומה להשני אופני התבוננות, התבוננות דהשגה והתבוננות שבהמושג שהם שני ענינים נבדלים ממש היינו שני אופני השגות מיוחדות דהשגה אמיתית היא כמו שהמשיג תופס את המושג דאז ה"ה תופס בעומק המושג ופנימיותו וכאשר תפיסת המשיג הוא רק בזה מה שהמושג נתפס בהמשיג הרי אז הנה תפיסת המשיג הוא רק בהדוגמאות ומשלים של המושג מה שאינו כלל עצמו של המושג ומכש"כ עומקו ופנימיותו, משא"כ בשימת לב שאינו כן, דעם היותר חלוקים בענינים אבל בכל אופן אינו דומה כמו בהתבוננות שהם חלוקים בעצם מהותם, ונקודת הענין הוא לפי דשימת לב והתבוננות עם היותר שניהם כחות הנפש אבל חלוקים בתכלית הן באופן התיחסותם אל הנפש והן באופן גילוי הנפש בהם דיחס ההתבוננות אל הנפש הגם שהוא ע"י המוח אמנם אופן גילוי הנפש בהתבוננות הוא בדרך התפשטות, ויחס השימת לב אל הנפש הגם שהוא רק ע"י הלב אמנם אופן גילוי הנפש בשימת לב הוא בדרך התרגשות.

והנה עם היות שיש יתרון המעלה בשימת לב על ענין ההתבוננות בשני ענינים הא' דהתבוננות באה בדרך התפשטות מהנפש ושימת לב באה בדרך התרגשות מהנפש, וכלל ידוע דענין ההתרגשות הנה תופס את הנפש יותר מכמו ענין ההתפשטות והיינו דהתרגשות הוא מעומק הנפש יותר מהתפשטות שהוא רק גילוי לבד והב' דהתבוננות הוא מוגבל ומוגדר יותר מכמו הגבלתו והגדרתו דשימת לב, שהרי בהתבוננות דהשגה ומושג הם ב' אופנים מיוחדים משא"כ בשימת לב הגם שהם מחולקים עם זה ה"ה מתאחדים, אבל אחר כ"ז הרי יש יתרון המעלה בהתבוננות על שימת לב, דלכד זאת שהשימת לב באה אחר ההתבוננות, דכשם שבענין התבוננות והשגה, הרי ההתבוננות באה אחר ההשגה דאם אין דבר השגה הרי אין

התבוננות, דבמה יתבונן, הנה כן הוא בשימת לב והתבוננות, דהשימת לב באה אחר ההתבוננות דבלא התבוננות כמה ישים לבו, הנה לבד זאת הרי כללות תוכן מהות השימת לב תלוי באיכות ואופן ההתבוננות, דעם היות דכללות ענין ההתבוננות היא הסתכלות החזקה בין בההשגה ובין בהמושג, אבל בכל זה הנה בהתבוננות עצמה יש בה חילוקי דרגות באיכות ואופן ההתבוננות, יש אופן התבוננות שהוא רק שקלא וטריא שכלית, אַ שכל'דיקער איבערלייג [=התבוננות שכלית], ויש התבוננות שהוא רגש שכלי היינו אַ שכל'דיקע איבערלעבונג [=תובנה שמקורה בנסיון חיים], ואינו דומה כלל השקלא וטריא שכלית להרגש שכלי חיוני, דשקלא וטריא שכלית היא רק אשר כל שכלו עסוק בזה וממולא ממנו, משא"כ הרגש שכלי חיוני אשר כל מהותו ועצמותו בכל כחות נפשו עסוק בזה וממולא ממנו, ולקרב הענין בדוגמא לדבר, הנה יובן זה ממה שאנו רואים במוחש בטבעי בנ"א דיש הפרש בין מה שהאדם מרגיש א"ע ואת חיותו ובין מי שאינו מרגיש א"ע ואת חיותו ובפרט בין מה שהאדם מרגיש א"ע למה שמרגיש את זולתו אפי' אוהב נאמן, דמי שהוא מרגיש א"ע ואת חיותו היינו מי שהוא יקר בעיני עצמו והגם דאדם קרוב לעצמו ולכן הנה כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו לפי שאהבת עצמו מכסה על כל פשעי עצמו להפוך בזכות עצמו גם בדבר שהוא בעצמו יודע שחטא ואשם רק חפץ בהתנצלות לעצמו בכ"ז הנה יש חלוקי דרגות בטבעי בנ"א דמי שהוא מרגיש א"ע וחיותו מאד אזי מדותיו מתפעלים בתכלית ההתפעלות לאהוב בהתפעלות מה שיאהב ולשנוא בהתפעלות מה שישנא וכסגנון המורגל, עס איז דאָך מיר זייער נוגע, עס רירט מיר אן בעצם נקודת נפשי [=זה מאוד נוגע לי, זה נוגע לי ב"עצם הנפש"], והיינו דמי שהוא יקר בעיני עצמו הנה כל דבר בין המעורר אהבה ובין המעורר הפכו הוא אצלו בהתפעלות יותר ממי שבטבעו אינו אוהב א"ע ומרגיש חיותו כ"כ ואינו יקר בעיני עצמו כ"כ ובפרט באדם אחר אפי' אוהבו ורעו, דטעם הדבר הוא שאין מרגיש כ"כ תמיד את זולתו ומסלק דעתו ממנו, ולכן לא יתפעל כ"כ על עניניו כמו על עניני עצמו שאינו מסלק דעתו מעצמותו, ומהאי טעמא הנה גם בעניני עצמו אם לפעמים מסלק לפי שעה ההרגשה מעצמותו כמו

כשהוא טרוד באיזה ענין גדול שאז ה"ה מסולק מהרגשת עצמותו ואינו מתפעל כ"כ מדבר שהוא נגד רצונו, וכן לא יתפעל כ"כ להיות נמשך לדבר האהוב לו. נמצא שהתפעלות המדות תלוי בהשימת לב, והשימת לב תלוי בהסתכלות של ההתבוננות, דההסתכלות היא ההתקשרות כעין העמקת הדעת, והיינו דעיקרו הוא ההתקשרות דכאשר נקשרה נפשו בענין גדול יותר מאהבת וחמדת הגשמי' דאכו"ש והדומה, כמו כשהוא מקושר בהשכלות עמוקות וכדומה ה"ה מרגיש טוב הדבר ונמשך לזה בכל חפץ נפשו וממילא אינו רוצה כ"כ בענינים הגשמי' מפני שדעתו מסולק מהם, וכן הוא בעבודת הוי' הרוחני' דבכדי שתהי' לידת מדה באהבה וקירוב או ביראה וריחוק מכוונת להשגה ההיא הנה זה בא ע"י השימת לב בההסתכלות דהתבוננות ההשגה שמיוחדת אל ההשגה ההיא.

וזהו ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך, דהאהבה לאלקו' צ"ל בכל לבבך שגם היצה"ר יבא לאהבה להוי', הכוונה דאהבת הוי' תהי' בתוקף עוז כ"כ כמו שהוא תוקפו של אהבת היצה"ר, שהוא לבד זאת דאינו מתפעל מהשכל והיינו והתפעלות אינה שבאה ע"פ השכל והתבוננות כ"א הוא נמשך בכל עצמותו אל הגשמי' והחומרי' דגם שהשכל מנגד לזה הנה אינו שומע לו כלל, ועוד זאת שכאשר כבר מילא תאוותו הנה הוא תאב ומתאוה לזה להיותו כח מתאוה, וזהו שפי' הרמב"ן על דעת המדרש הלב הנזכר כאן הוא כח המתאוה, והראב"ע פי' לב הוא הדעת שהוא ענין ההתקשרות דשימת לב, וזהו שפי' רבינו נ"ע את תירוצו של הרב המגיד ממעזריטש נ"ע שהצווי הוא על ההתבוננות דעיקר ההתבוננות הוא השימת לב שמשלים את ההתבוננות להיות גילוי המדה בפועל דבר מכוון להשגה ההיא.

לע"נ

ר' ויקטור ב"ר דוד ומרת נעימה ע"ה
נבל"ע כ"ה ניסן ה'תשע"ו שנת הקהל
מרת אסנת ב"ר כרים גדעון ומרת מלכה ע"ה

הקיצו ורננו שוכני עפר והם בתוכם

לזכות

דני שיחי' בן שרה סוהם
שולי שולמית שתחי' בת אווה אוולין
רונן שיחי' בן שרה סוהם
מירב תחי' בת נירה
זהבית תחי' בת נוגה
דוד שיחי' בן לטיפה גילה
הרב ישראל שיחי' בן חוה
הרב חיים צבי שיחי' בן רבקה
סימה תחי' בת מרים
עמירה תחי' בת נעימה
שושנה תחי' בת נעימה
תקוה תחי' בת נעימה
ברטה תחי' בת נעימה
שושנה מיכאיליאן תחי' בת נעימה
פרומה תחי' בת שיינא רייזל שושנה
נחמה דינה תחי' בת דבורה
רבקי רבקה תחי' בת דבורה
זיוה תחי' בת רינה
חנה רוחמה תחי' בת רבקה
רבקה תחי' בת שושנה
טליה חיה תחי' בת אורית
אורלי תחי' בת אונרייט
שרה מיכל תחי' בת מרים
איריס מיכל תחי' בת פרלה
חיים לירן שיחי' בן אילה כלנית

שרה סוהם תחי' בת מזל מוזלי
טל תחי' בת עפרה
עדי תחי' בת עפרה
ניצן שיחי' בן עפרה
יפית חן תחי' בת שרה
פארי שיחי' בן יפית חן
דליה תחי' בת יקוט יהודית
יקוט יהודית תחי' בת שמחה
יוסף שיחי' בן שמחה
סימה תחי' בת יקוט יהודית
הרב זלמן ניסן פנחס שיחי' בן חנה ביילא רייזא
אסתר תחי' בת נג'יה
איריס חן פרחיה תחי' בת חוה רבקה
דליה אורה לאה תחי' בת חנה
חבצלת תחי' בת שמחה
אפרת תחי' בת שרה זוהרה
אסתר תחי' בת לאה
סמדר תחי' בת נאוה
לאה רות תחי' בת מסעודי דודי
מזל תחי' בת זוהרה
עפרה תחי' בת שרה סוהם
בנימן ניסן שיחי' בן מרים
יעקב שיחי' בן איריס
דוד שיחי' בן שרה סוהם
גליה תחי' בת דבורה

ברכה והצלחה בגו"ר בתוך כלל ישראל ד' עליהם יחיו

מוקדש להתגלותו המלאה
לעיני כל של

כ"ק אד"ש מלך המשיח

בגאולה האמיתית והשלימה

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד